

Teknolohiateollisuus

Teknolomiteollisuuden v $\ddot{a}$ h $\ddot{a}$ hiilitiekartta 2035

Tulokset

9.6.2020 | Johtaja Helena Soimakallio, Teknolomiteollisuus ry

Teknologiaeteollisuus on laatinut toimialan tiekartan kohti vähähiilisyttä.

Tiekartta tukee hallitusohjelman tavoitetta hiilineutraalista Suomesta 2035 mennessä ja EU:n tavoitetta hiilineutraaliudesta ennen vuotta 2050.

Teknologiaeteollisuuden tiekartta muodostaa avainosan historiallista kokonaisuutta, jossa Suomen keskeiset vientialat Teknologiaeteollisuus, Metsäeteollisuus ja Kemianteollisuus sekä Energiateollisuus ovat muodostaneet yhteensovitetun kokonaisnäkemysten polusta kohti vähähiilisyttä.

Teknolomiteollisuuden ilmastotyön vaiheet strategiakaudella 2019–2023

Kestävä arvonluonti uuden strategian kärkiteemaksi (2018)

Ilmasto- ja energialinjaukset (3/2019)

Teknolomiteollisuuden vähähiilitiekartta 2035 (9/2019–6/2020)

Työkalut ja kehitysohjelmat yrityksille (2020–2023)

Seuranta ja jatkokehitys (2022–2023)

Teknologiateollisuus muodostuu useista eri sektoreista, ja niiden päästöt vaihtelevat paljon. Alan suorat päästöt ja ostoenergian käytöstä aiheutuvat päästöt ovat noin 6 Mt CO₂-ekv vuodessa.

Kaikilla toimialoillamme voidaan merkittävästi vähentää kasvihuonekaasupäästöjä. Nopeutetun teknologisen kehityksen mallissa suorat päästöt laskevat 38 % vuoteen 2035 ja 80 % vuoteen 2050 mennessä.

Päästövähennyskeinoista useimmat perustuvat prosessien ja koneiden sähköistämiseen, energia- ja materiaalitehokkuuden parantamiseen, kiertotalouteen sekä digitaalisten ratkaisujen käyttöön.

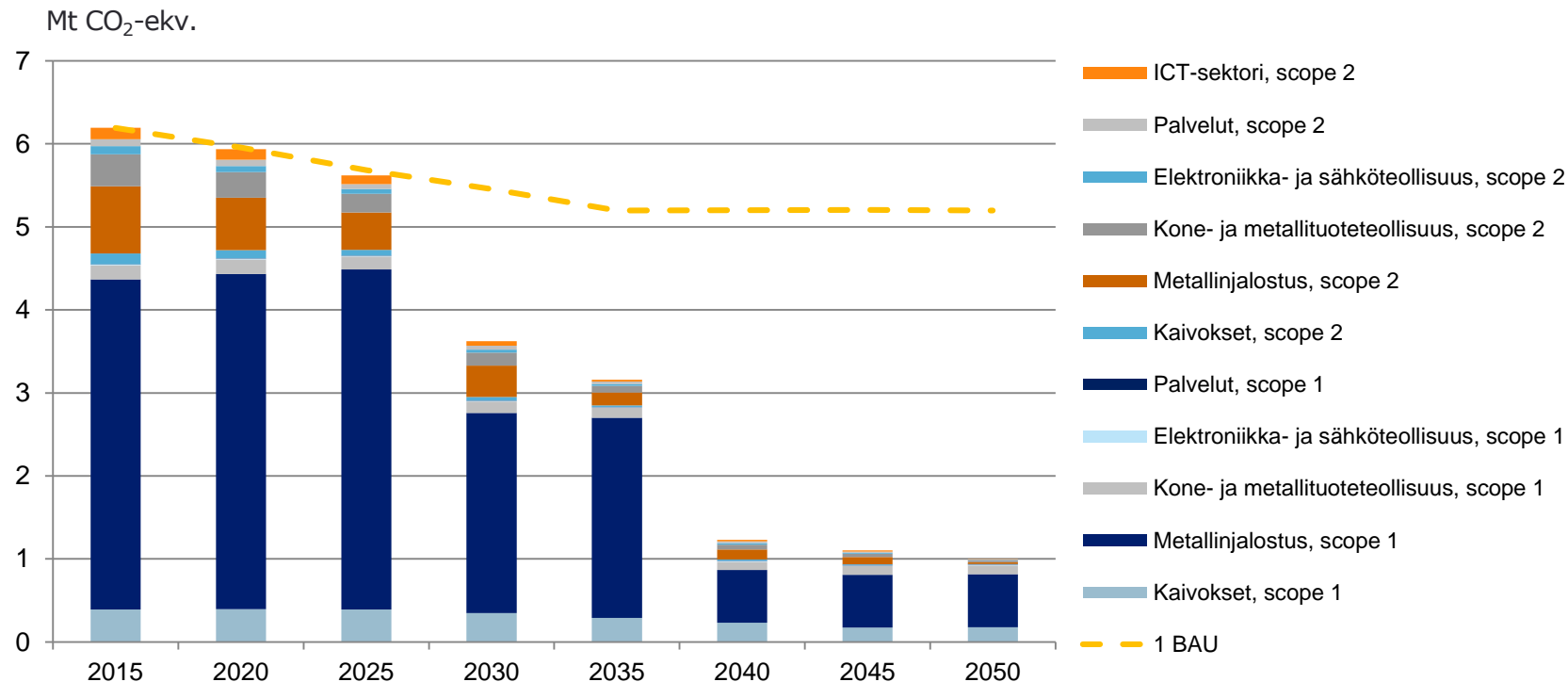
Yhteisiä ja toimialakohtaisia ratkaisuja on paljon

Metallinjalostus	Valmistava teollisuus	ICT/palvelut
<p>Biohiili tai vety metallinjalostuksessa</p> <p>Prosessien, koneiden ja laitteiden sähköistäminen</p> <p>CO₂-talteenotto ja hyödyntäminen</p>	<p>Hukkalämmön ja liike-energian talteenotto</p> <p>Energiatehokkaat moottorijärjestelmät</p> <p>Kevyet materiaalit ja rakenteet</p> <p>Koneiden uusiovalmistus</p> <p>Materiaalia lisäävä valmistus</p>	<p>Energiatehokkaat tekoälyalgoritmit</p> <p>Vihreät pilvipalvelut</p> <p>Energiatehokas 5G</p> <p>Energiatehokkaat datakeskukset</p>
		

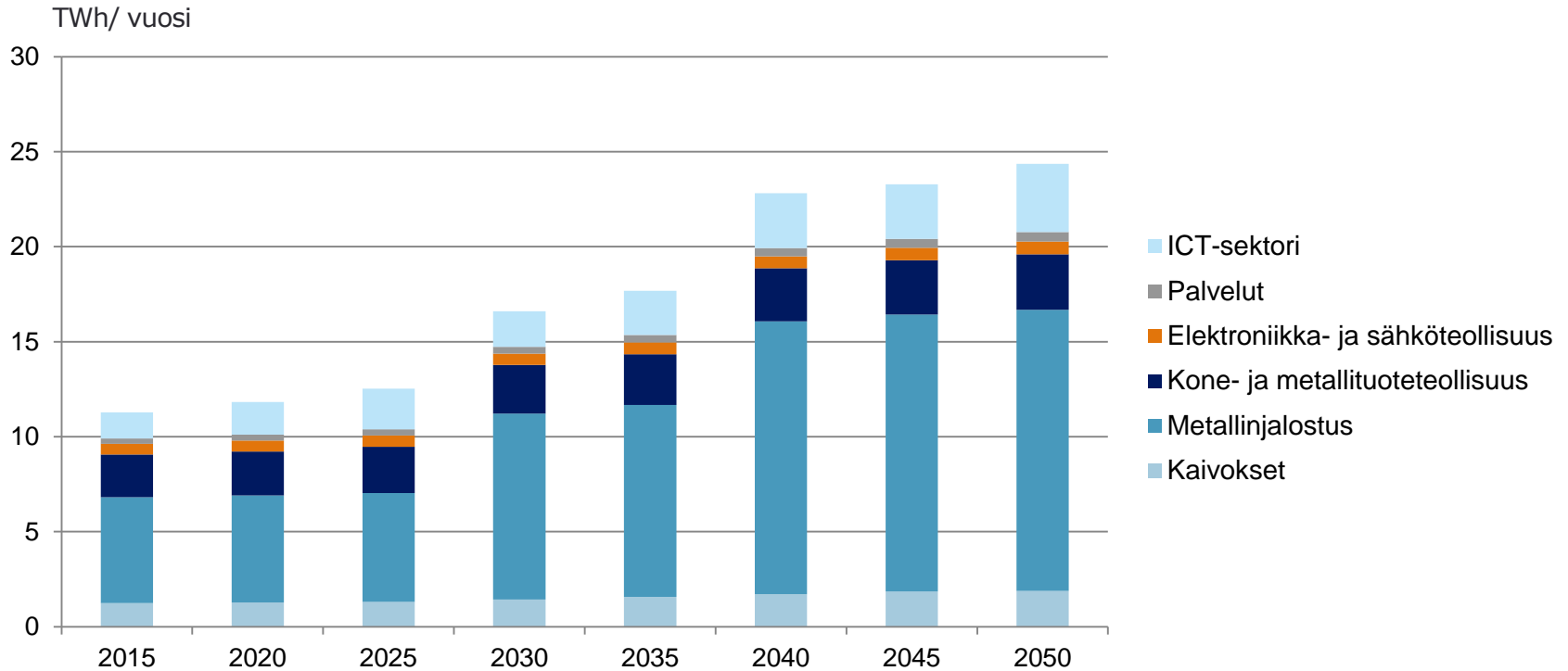
Kaikkia toimialoja palvelevat yhteiset ratkaisut			
Vähähiiliset raaka-ainelähteet	Automaatio	Sähköistäminen	Energiatehokkuusparannukset
Sisäisen logistiikan ratkaisut	Hukkalämmön hyödyntäminen		Sivuvirtojen hyödyntäminen
Vähähiilisen sähkön hankinta	Uudet liiketoimintamallit	Rakennusten energiatehokkuus	Digitalisaatio
	Kiertotalous	ICT:n energiatehokkuus	Energian kulutusjoustoteknologiat

Päästöt laskevat vähintään 80 % vuoteen 2050 mennessä

Kuvaajat sisältävät toimialojen omat suorat kasvihuonekaasupäästöt (scope 1) sekä ostoenergian arvioidut kasvihuonekaasupäästöt (scope 2) CO₂-ekvivalentteina.

Päästöttömän sähkön tarve kaksinkertaistuu

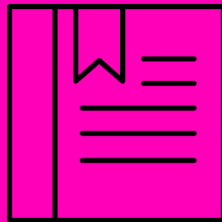

Vähähiilisuuden edellytys on markkinoiden ja toimintaympäristön suotuisa kehitys

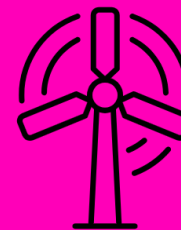

Edellytykset

Kansainväliset markkinat ja reilut pelisäännöt vähähiiliratkaisuille

Älykäs energiajärjestelmä, jossa saatavilla vähäpäästöistä ja edullista sähköä.

TKI- ja demonstraatio-toiminta, joka vauhdittaa teknologioiden kehittämistä

Vakaa toimintaympäristö, joka edistää teollisia investointeja.

Päästöjen vähentäminen onnistuu tietyin edellytyksin

Kaikkien skenaarioiden yhteinen taustaoletus on suomalaisen teollisuuden toimintaympäristön suotuisa kehitys

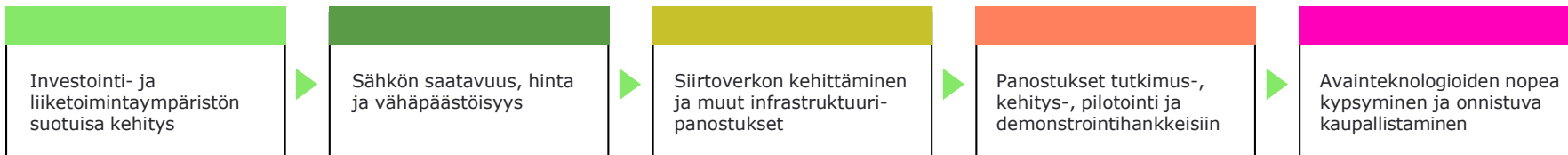

Edellytykset

- **Skenaarioita, ei ennusteita** Skenaariot ovat tulevaisuudenpolkua, jotka toteutuvat edellytysten ollessa kunnossa.
- **Vähäpäästöinen sähkö** Käyttäminen avainasemassa. Tekniset ratkaisut ovat konseptina tiedossa, mutta joitain niistä ei ole tehty vielä maailmalla missään.
- **Kaikki toimivat** Yksittäisilläkin investoinneilla on kokonaisuuden kannalta suuri merkitys, mutta skenaariossa kaikki teknologiateollisuuden toimijat toteuttavat päästövähennystoimia.
  - Yritykset on saatava laajalla rintamalla mukaan, jotta skenaario voi toteutua.

Mahdollisuudet

- **Merkittävät vähennykset** Teknologiateollisuuden kaikilla toimialoilla pystytään vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä merkittävästi.
- **Kasvihuonekaasupäästöjen mahdollinen lasku 38 % ja 80 %**
- **Nopea teknologinen kehitys** -skenaario esittää kunnianhimoisen tulevaisuuden.
  - Jos edellytykset toteutuvat, voi suomalainen teknologiateollisuus näyttää mallia muulle maailmalle: teollisuuden kovat päästövähennykset ovat toteutettavissa.

Teollisuuden vähähiilitiekartoissa on tunnistettu yli 10 MtCO₂-ekv. päästövähennyspotentiaali vuoteen 2035 mennessä. Suomen hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi teollisuudelta odotetaan 6–8 Mt CO₂-ekv. päästövähennyksiä.

Tiekarttojen toteutuminen nostaa vähähiilisen sähkön tarvetta teollisuudessa. Sähkönkulutuksen arvioidaan kasvavan nykyisestä noin 30 TWh:sta vuodessa tasolle 50 TWh/v vuoteen 2035 mennessä ja liki 70 TWh:iin vuodessa vuoteen 2050 mennessä.

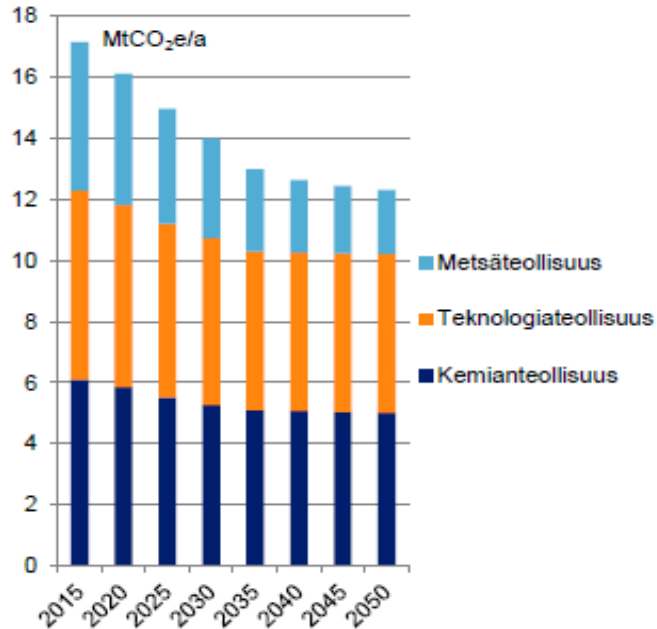
Tällä hetkellä koko Suomen sähkönkulutus on alle 90 TWh/v.

Teollisuuden päästövähennykset tukevat Suomen tavoitetta

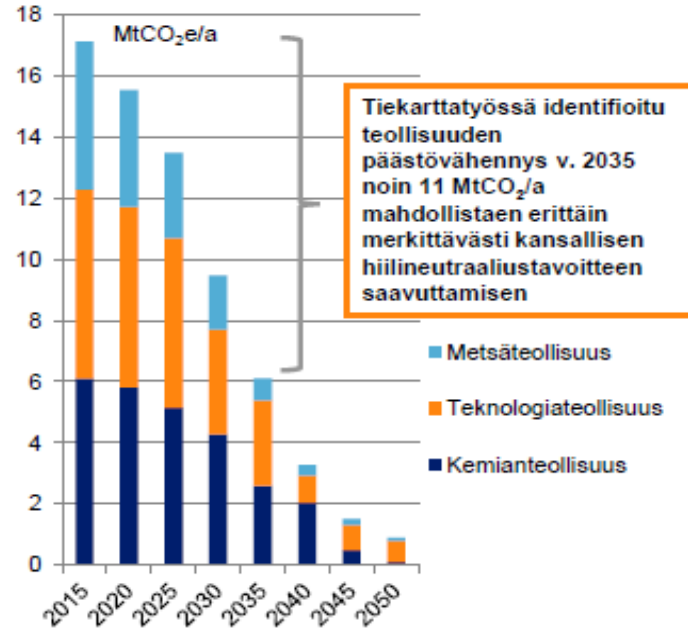
Teollisuuden kasvihuonekaasupäästöjen arvioidaan vähentyvän merkittävästi jo perusurassa; vähähiiliskenaarioiden seurauksena laskua jopa yli 10 MtCO₂/a vuonna 2035

Perusura vertailukohtana

Vähähiiliskenaariot

Kuvaajat sisältävät toimialojen omat suorat kasvihuonekaasupäästöt (scope 1) sekä ostoenergian arvioidut kasvihuonekaasupäästöt (scope 2) CO₂-ekvivalentteina.

Vähähiilisen sähkön tarve on todella huomattava

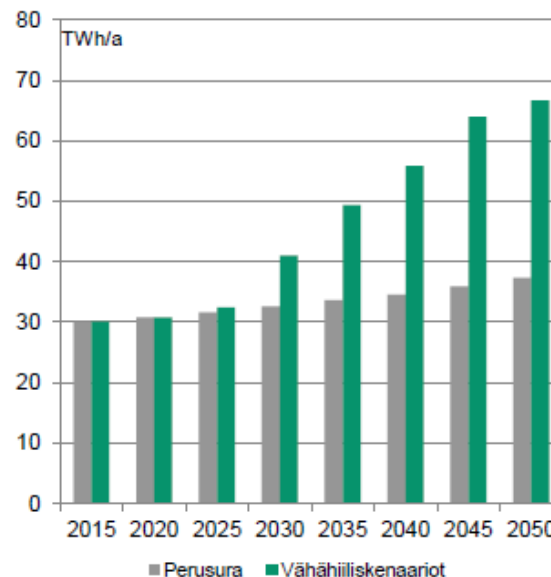

Muistettavaa: sama tapahtuisi myös muualla, ympäri Eurooppaa

Päähuomioita

- **Karkeasti ottaen vähähiilisen ostosähkön määrä kasvaisi**
  - Yli 50 % vuoteen 2035 mennessä
  - Yli 100 % vuoteen 2050 mennessä
- **Huomioitava myös muut erittäin keskeiset edellytykset**
  - Investoinnit
  - Osaaminen, TKI-panostukset
  - Teknologioiden kehittäminen ja kehittyminen globaalisti; uusien teknologioiden skaalaaminen teolliseen mittakaavaan
  - Kilpailukykyinen teollisuus, kannustava toimintaympäristö sekä vähähiili-investointien kannalta suotuisa markkinaympäristö

Teollisuuden ostosähkön määrä skenaarioissa

Erityispiirteemme on suuri hiilikädenjälki. Nykyisten vientituotteiden kädenjäljen arvioidaan olevan vähintään 20 Mt CO₂ekv./v. Se vastaa nelinkertaisesti teknologiateollisuuden omia CO₂-päästöjä Suomessa.

Kädenjälki on arvioitu myös kehitteillä oleville teknologioille. Uudet ratkaisut voivat kasvattaa kädenjälkeä lisää yli 50 Mt CO₂ekv./v.

Vähähiilisyys ja kädenjälki tarjoavat Suomelle merkittävää liiketoimintapotentiaalia. Sen hyödyntäminen vaatii panostuksia TKI-toimintaan.

Osa alan tuottamista avainteknologioista toimii verkoston kautta mahdollistajana useille muille vähähiiliratkaisuille, joten niihin panostaminen monistaa syntyviä hyötyjä. Ekosysteemit ovat siksi tehokkain tapa edistää innovaatioita ja avata ratkaisuille uusia markkinoita.

Kädenjälkitarkastelussa tarkasteltavat klusterit

Tarkastelussa tuodaan monipuolisesti esille teknologiateollisuuden toimijoita

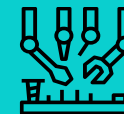
Kädenjälki kasvaa arvoketjun mukana - vuotuinen potentiaali yli 70 MtCO₂

1. Raaka-aineet ja energia:
ruostumaton teräs,
metsäkoneet,
bioenergiateknologia

2. Valmistus ja jalostus:
Fossiiliton teräs, laitos- ja
tehdassuunnittelut,
IoT-ratkaisut

3. Käyttö ja logistiikka:
Energiatehokkaat
rakennukset ja liikenne,
tietoliikenne, nosto- ja
siirtolaitteet

**Vientipotentiaali
näkyvä koko
arvoketjussa**

4. Kierrätys: Polttoaineet,
vedenpuhdistus, akut,
tekstiilit, teknologia

Avainteknologioiden kokonaislista kattaa sekä nykyisiä menestystuotteita että uusia vientikärkeä arvoketjun eri osista

Kaikkiaan työssä klustereilla tunnistettiin lähes 200 tuotetta tai teknologiaa, jotka ovat nykyisiä vientituotteita, kehityskohteita tai aukkoja markkinoilla

- Taajuusmuuttajat
- Solu- ja bioteknologia
- Cell factory, solumainen tuotanto
- Laitos- ja tehdassuunnittelu
- Prosessitekniikat kaivos- ja metalliteollisuudessa
- CO₂-neutraali teräksen valmistus
- Yhdistelmä private cloudia ja sensoriteknikkaa
- IoT-ratkaisut valmistavassa teollisuudessa
- Tehokkaampi tekoäly

- Bioenergiateknologia
- Metsäkoneet
- Hiilineutraalit energianlähteet laivoihin
- Ruostumaton teräs

- Kiinteistöautomaatio
- Liukuporras- ja hissitekniologia
- Valaistus
- Nosto- ja siirtolaitteet
- Sähköautojen latausinfrastruktura
- Satamatoimintojen optimointi
- Kyberturvallisuus
- Tietoliikenne: 5G v. 4G ja 3G
- Tehokkaampi tekoäly
- Energiatohokkaat rakennukset
- Energiatohokkaat alukset meriliikenteessä

- Synteettisten polttoaineiden valmistustekniologia
- CCS/CCU-teknologiat
- Vedenpuhdistustekniologia
- Akkukemikaalien kierrätystekniologia
- Tekstiilien kierrätystekniologia
- Erikoisrobotit esim. kierrätyksessä

Kädenjälki verkostona

Tällä avoin suuri potentiaali TKI-verkostossa kytkeytyy yhteen

- Verkosto paljastaa, kuinka kaikki avainteknologiat ovat merkittäviä toistensa kannalta.
- Vaikutuksiltaan merkittävät ratkaisut tarjoavat hyvän mahdollisuuden suunnata myös kestäväen elvytyksen toimenpiteitä.

HUOMIO!

Luvut kuvastavat avainteknologioiden arvioitua globaalia kädenjälkivaikutusta (MtCO₂/a) kussakin kategoriassa. Arviot ovat vain suuntaa-antavia, eivätkä kata kuin raportissa esitellyt esimerkit.

Rooli teknologia-verkostossa	Esimerkkejä avainteknologioista	Nykyisten tuotteiden kädenjälki esimerkin laskennalla, MtCO ₂ /a	Kädenjälki-potentiaali nousussa oleville teknologioille, MtCO ₂ /a
Keskeinen: vaikutusvalta, mahdollistaja	-Prosessiteknologiat -Laitos- ja prosessisuunnittelu -IoT valmistavassa teollisuudessa -Erikoisrobotiikka	5	13
Keskittason vaikuttaja	-Satamatoimintojen optimointi -Bioenergiateknologia -Valaistus -Hissit ja liukuportaat -Nosto- ja siirtolaitteet	5	3
Erikoistunut mutta enemmän erillään	-Laivojen energiatehokkuusratkaisut -Hiilineutraaleja energianlähteitä käyttävät moottorit meriliikenteessä -Ruostumaton teräs -CO ₂ neutraali teräs -Taajuusmuuttajat -Synteettisten polttoaineiden valmistusteknologia -Älykäs sähköautojen latausinfra	10	39

Kädenjälkiratkaisujen päästövähennyspotentialiaali ylittää moninkertaisesti teollisuuden päästöt

Tulos

- Valittujen avainteknologioiden ja -tuotteiden kädenjälki jakaantuu nykyisiin tuotteisiin ja kehitteillä oleviin ratkaisuihin.
- Otokseen poimittujen **nykyisten vientituotteiden** kädenjälkivaikutukseksi arvioidaan noin 20 MtCO₂e/a.
- Tarkasteltujen **kehitteillä olevien teknologioiden** kädenjälkivaikutuksen arvioidaan olevan yli 50 MtCO₂e/a
- **Tarkastelu edustaa vain pientä osaa teknologiатеollisuuden tuhansista tuotteista,** todellisuudessa vaikutus lienee merkittävästi suurempi.
- Tarkastelu osoittaa sen suuren potentiaalin, joka Suomella on jo nyt ja voi tulevaisuudessa olla, jos rohkeiden tutkimus- ja kehityspanostusten hedelmät saadaan vietyä maailmalle.

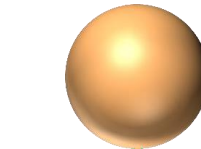
Suuruusluokkavertailu

Teknologiатеollisuuden omat CO₂-päästöt Suomessa (scope 1 ja 2), noin 6 Mt CO₂e/a

Koko Suomen kansalliset kasvihuonekaasupäästöt, noin 55 Mt CO₂e/a (2017)

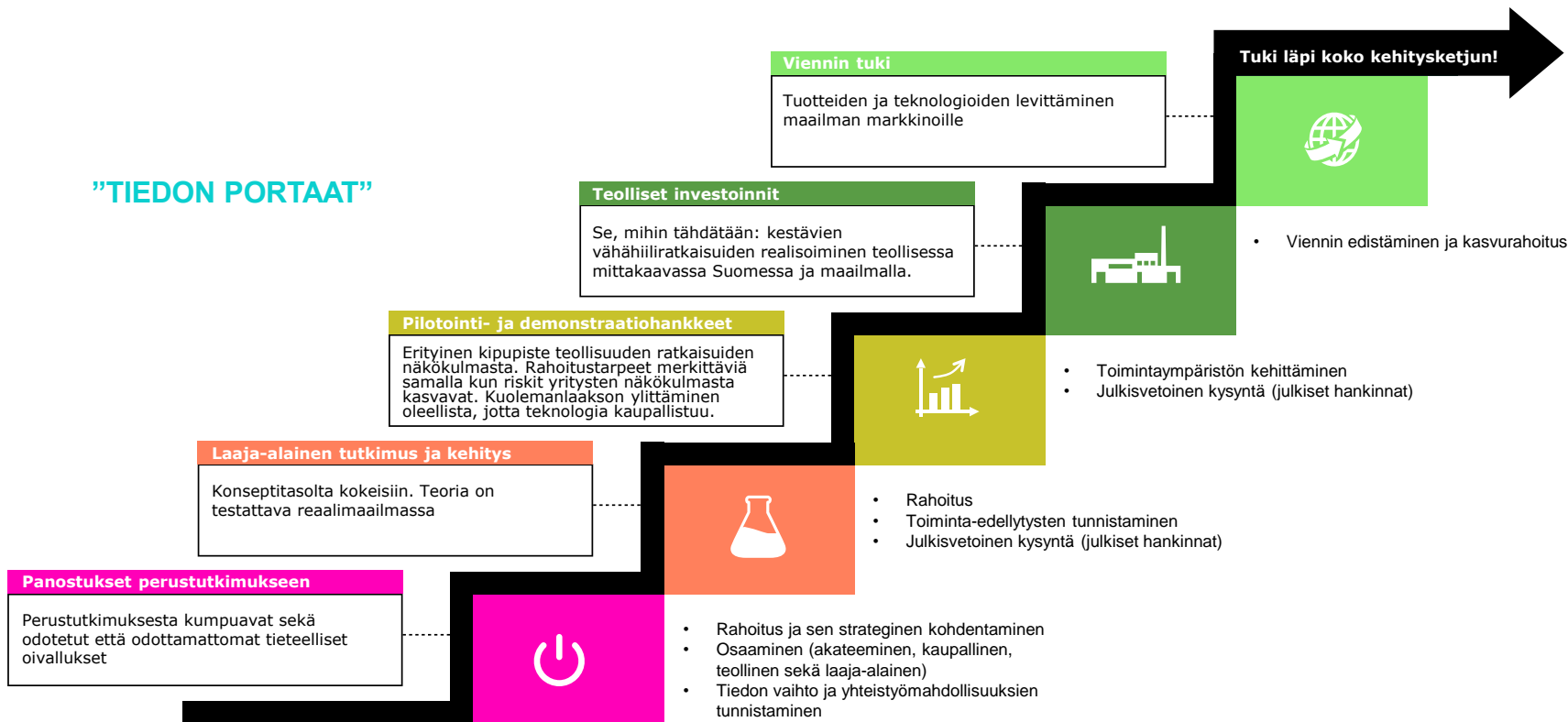
Tarkasteltujen nykyisten vientituotteiden arvioitu globaali kädenjälkivaikutus, noin 20 Mt CO₂e/a

Tarkasteltujen kehitystuotteiden arvioitu mahdollinen globaali kädenjälki yli 50 MtCO₂e/a

Kehityspanosten kohdentamisessa on tuettava paitsi perustutkimusta, erityisesti skaalausta teolliseen mittakaavaan

”TIEDON PORTAAT”

Tiekartan toteuttamiseksi tarvitaan (1/2)

Kansainväliset markkinat ja reilut pelisäännöt, jotka tukevat vähähiilisten tuotteiden ratkaisujen kysyntää.

Vakaa toimintaympäristö, joka edistää teollisia investointeja.

- Teollisuuspolitiikan tukena on pitkäjänteinen ilmasto- ja energiapolitiikka, jossa on asetettu kunniahimoiset tavoitteet vuosille 2040 ja 2050.
- Kehitetään yhden luukun digitaalinen investointilupa, jonka viranomaiskäsittelyn enimmäiskesto on yksi vuosi.

Älykäs energiajärjestelmä, jossa on riittävästi saatavilla päästötöntä, toimitusvarmaa ja hinnaltaan edullista sähköä.

- Sähkövero täytyy alentaa EU:n sallimaan minimiin koko teollisuudessa.
- Päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensointia on jatkettava.
- Sähkön kantaverkkokapasiteettia on vahvistettava mahdollistamaan kasvava ja edelleen toimiva sähkömarkkina.
- Laadittava kansallinen vetystrategia ja tiekartta sen toteuttamiseksi.

Tiekartan toteuttamiseksi tarvitaan (2/2)

Aktiivinen TKI-toiminta, joka vauhdittaa vähähiiliteknologioiden kehittämistä.

- Suurin tarve on uudenlaisten materiaalien ja tuotantoprosessien kehittämiselle sekä energiatehokkaille tietotekniikkaratkaisuille.
- TKI-panostukset tulee nostaa 4 prosenttiin BKT:sta ja kohdentaa vähähiiliratkaisujen kehittämiseen.
- Uusien vähähiiliteknologioiden kaupallistamiseksi tarvitaan suuren mittakaavan pilotointi- ja demonstraatiohankkeita sekä julkisia hankintoja, joiden kautta niille synnytetään tarvittavia referenssejä.

Kansallisesta viitekehuksesta ponnistaen

Teknoliateollisuus mahdollistaa päästövähennykset kaikilla yhteiskunnan aloilla

Osaaminen, innovaatiot, tutkimus ja kehitys

- **Panostukset monialaiseen osaamiseen** ja kehityksen suuntaamiseen vähähiiliratkaisuihin ovat ehdottoman tärkeitä jo lyhyellä aikavälillä.
- **Rahoitusinstrumenttien puute** demonstraatiovaiheen skaalaamisessa on korjattava, jotta uuden teknologian kaupallistumistuminen vauhdittuu.

Viennin edistäminen

- **Kaupallistamisprosessien, teolliseen mittakaavaan laajentamisen ja markkinoille pääsyn edellytysten parantamisen** rooli korostuu tulevana vuosina entisestään.
- **Kansainväliseen toimintaympäristöön** vaikuttaminen.

Teollisuus- ja teknologiapolitiikka

- Ilmastonmuutoksen torjuntaan teollisuuden kanssa: kotimaisella teollisuuskentällä on vahva halu kannattaa Pariisin sopimuksen mukaisia tavoitteita – miten **siirtymää voidaan vauhdittaa teollisuus- ja teknologiapolitiikalla kilpailukyky huomioiden?**
- **Edullisen ja päästöttömän energian saatavuus** on varmistettava.

Uudet liiketoimintamallit

- Kädenjälkiratkaisut perustuvat tuotteen tai palvelun käyttöön
  - Teknologia tuotteena, teknologialisensointi
  - Pilotointiympäristö vientituotteena
  - Kierrätysliiketoiminta yli toimialarajojen
  - Sektori-integraatio energia sekä teknologiat ja materiaalit huomioiden.

...globaalia vaikuttamista painottaen

EU-tason vaikuttaminen

- EU:n on Suomen merkittävin vaikutuskanava, jonka ratkaisut vaikuttavat merkittävästi paitsi kansallisiin ratkaisuihin, myös suomalaisen teollisuuden toimintaympäristöön.
- Teollisuuden ilmastotavoitteiden kannalta olennaisia ovat **Green Deal** ja Green Recovery, hiilen hinnan muodostaminen ja päästökaupan kehittäminen sekä rahoitukseen liittyvä taksonomia.

Kansainvälinen ilmastopoliittikka

- EU:n on edistettävä **Pariisin sopimuksen** toimeenpanoa sekä päästöjen hinnoittelua myös globaalisti, jotta eurooppalaiselle teollisuudelle varmistetaan tasapuoliset kilpailuedellytykset.
- Ennen yhtenäistä globaalia toimintaympäristöä on hiilivuotoa torjuttava huolehtimalla puhtaasti ja vastuullisesti toimivien yritysten globaalista kilpailukyvyistä EU:ssa ja kansallisilla toimilla.

Kauppapolitiikka

- Kauppapolitiikka on keskeisessä roolissa. Nykyisin kansainvälinen teollisuuden kilpailu ei tapahdu tasaisella pelikentällä.
- **Kilpailukyvyyn säilyttäminen** globaaleilla markkinoilla on ehdoton edellytys Suomen ja EU:n vähähiilistymistavoitteille.
- Kädenjälkiratkaisuiden vientiä ja levittämistä olisi edistettävä myös kauppapolitiikan keinoin.

Laajemmat kestävyystavoitteet ja mahdollistajat

- Keskeinen osa laajempaa ekologisten ongelmien kokonaisuutta, josta biodiversiteetin romahdus, vesipula ja luonnonvarojen ylikulutus lisäesimerkkejä.
- **Kestävän kehityksen** muita ulottuvuuksia (taloudellinen, sosiaalinen, kulttuurinen) ei voida unohtaa ilmastonmuutoksen vuoksi. Ne ovat välttämättömiä edellytyksiä ilmastotyön onnistumiseksi.

Kiitos!

Sähköposti: helena.soimakallio@teknologiateollisuus.fi

Puhelin: 040 – 550 7706

Twitter: @HSoimakallio